

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3186/2021. (IV. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.515/2019/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.515/2019/4. számú ítélete ellen terjesztette elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2020. június 8-án, a Veszprémi Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2020. augusztus 12-én – az Alkotmánybíróság főtktkárának hiánypótlási felhívására – kiegészítette és egységes szerkezetbe foglalta. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény V. cikkével, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, 25. cikk (3) bekezdésével, valamint 28. cikkével tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy (bírói jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított per) tárgya a Székesfehérvári Törvényszék elleni kártérítési igény volt, amiatt, mert a Székesfehérvári Városi Bíróság egy végrehajtási kifogás tárgyában hozott elutasító végzést csak mintegy két éves késéssel látott el jogerősítő záradékkal.
- [3] A bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó 2006. november 3-án 18 millió Ft összegű, CHF alapú kölcsönszerződést kötött egy bankkal. A kölcsönszerződést a bank 2008. november 20-án azonnali hatállyal felmondta, és 2009. április 15-én egy faktoring cégre engedményezte. 2010. augusztus 4-én a Székesfehérvári Városi Bíróság a faktoring cég kérelmére a közokiratba foglalt kölcsönszerződést végrehajtási záradékkal látta el. A végrehajtás során önálló bírói végrehajtó 2011. április 4-én elárverezte az indítványozó tulajdonát képező ingatlant, majd felosztási tervet készített, amely alapján a befolyt 14 millió Ft-ból 585 000 Ft volt a végrehajtási költség, 11 629 437 Ft pedig a végrehajtást kérőnek járó összeg. A felosztási terv ellen az indítványozó végrehajtási kifogást terjesztett elő, melyet a Székesfehérvári Városi Bíróság 2011. augusztus 30-án végzésével elutasított. Ezt a végzést megküldte az önálló bírói végrehajtónak is, aki azonban nem intézkedett az árverési vételár kiutalásáról. A végzés fellebbezés hiányában 2011. szeptember 27-én jogerőre emelkedett, de a végrehajtást fogantatosító bíróság azt csak 2013. november 7-én látta el jogerősítő záradékkal, az önálló bírói végrehajtó pedig csak 2013. november 18-án utalta el a végrehajtást kérőnek járó összeget. Az indítványozó tartozása 2011. szeptember 27-én 33 168 925 Ft, 2013. november 8-án pedig 38 989 400 Ft volt.
- [4] Az indítványozó emiatt keresetet nyújtott be, és a Székesfehérvári Törvényszéket 5 7070 365 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) bekezdése, 359. § (1) bekezdése és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és (2) bekezdései alapján. Az indítványozó az ügyben kirendelt könyvszakértő véleményére alapította, hogy a tartozása – rajta kívül álló okból – ezzel az összeggel növekedett az árverés időpontja és az árverési vételár végrehajtást kérőnek történő kiutalása között.
- [5] 2.1. A Veszprémi Törvényszék a 2018. június 27-én kelt, 7.P.20.152/2017/39/I. számú ítéletével a keresetet részben megalapozottnak tartotta, és az indítványozónak megítélt 916 393 Ft kártérítést.
- [6] A bíróság a régi Ptk. 349. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján – alkalmazva a bírói végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.), a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) és a bírói végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (a továbbiakban: Vűsz.) több rendelkezését – megállapította, hogy a Székesfehérvári Városi Bíróság jogellenesen járt el, amikor a végzése jogerejét késedelmesen állapította meg; az indítványozó tartozásának növekedése

pedig – *damnum emergens*-ként – beletartozik a kár fogalmába. A kár összegét azonban – mivel a tartozás további növekedése nem kizárólagosan a Székesfehérvári Városi Bíróság jogellenes magatartásával áll összefüggésben, tekintettel arra, hogy a végrehajtást kérőnek járó összeg csak a költségek és a késedelmi kamat egyrészének a kiegyenlítésére volt elegendő, a tőketartozás csökkentésére viszont nem – a bíróság csak a késedelmi kamattartozás különbözetében állapította meg, a fent írt összegben. Az indítványozó a perben arra is hivatkozott, hogy a nyugdíját is végrehajtás alá vonták, de ennek a bizonyítását a bíróság szükségtelennek ítélte.

- [7] 2.2. Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó és az alperes is fellebbezéssel élt, amelyek alapján a másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2018. november 27-én kelt, Pf.III.20.269/2018/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] Az ítéltábla szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a tényállást, és az ítélet jogi érvei is túlnyomórészt helyesek. Az ítéltábla osztotta azt az álláspontot, amely szerint a Székesfehérvári Városi Bíróság mulasztása és az indítványozó kára között szerves kapcsolat mutatható ki; valamint, hogy a kár valamely passzívum növekedése is lehet, és a kártérítés esedékessége nem függ attól, hogy az indítványozó a tartozását részben vagy egészben a végrehajtást kérőnek megfizette-e. [Az ítéltábla megjegyezte, hogy az indítványozó a 2017. május 17-ei tárgyaláson a Veszprémi Törvényszék előtt úgy nyilatkozott, hogy 2011. szeptember 27. és 2013. november 18. között törlesztést nem teljesített, tartozásának összege az árfolyamváltozás miatt növekedett ilyen drasztikusan. A 2018. július 27-ei tárgyaláson azonban utalt rá, hogy a nyugdíjára is megindult a végrehajtás, de arra nem tért ki, hogy ennek a kárösszeg vonatkozásában mennyiben van jelentősége; a fellebbezésben pedig új tény állítani nem lehet a régi Pp. 235. § (1) bekezdés sérelme nélkül.]
- [9] 2.3. A másodfokú ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Ez alapján eljárva a Kúria a 2020. március 3-án kelt, Pfv.II.20.515/2019/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az indítványozó keresetét elutasította.
- [10] A Székesfehérvári Törvényszék a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a kár tényét (bekövetkezését) vitatta. Érvelése szerint az indítványozó tartozása úgy emelkedett, hogy teljesítésének hiányában a vagyonában tényleges értékcsökkenés nem állt be, tehát nincs olyan vagyoni hátrány, amit ki kellene küszöbölni. Így a régi Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kártérítés lényegi eleme, a károsult vagyonában beállott értékcsökkenés nem áll fenn.
- [11] A Kúria elfogadta az eljáró bíróságok egybehangzó jogi álláspontját a tekintetben, hogy kár lehet az is, ha a károsult adósságának összege növekszik. Ezt követően azt vizsgálta a Kúria, hogy az adott konkrét ügyben ténylegesen érte-e kár az indítványozót. Ennek kapcsán utalt az EBH2006. 1425.-re, kifejtve, hogy károsodás csak akkor következik be, amikor a károsult a kárként érvényesített tartozást, vagy legalább annak egy részét megfizeti. A jelen esetben pedig a Kúria tényként állapította meg, hogy az indítványozó a követelést nem teljesítette, és az árverési végrehajtásból befolyt összeg kiutalása óta sem fizet. Az indítványozó tehát olyan összeg megtérítését követelte, amelyet maga sem fizetett meg; teljesítés nélkül viszont tényleges kár nem mutatható ki, mert csak a teljesítés értékelhető kárként.
- [12] 3. Az indítványozó a Kúria ítélete ellen alkotmányjogi panaszt nyújtott be, kérve a bírói döntés alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó az Alkotmánybíróság főtákarának hiánypótlási felhívására kiegészítette és egységes szerkezetbe foglalta. Az egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panaszban az indítványozó részletesen ismertette a történeti tényállást és a pertörténetet.
- [13] Az alkotmányjogi panasz szerint a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, mert amíg az indítványozó jogi képviselőjét még a Pfv.III. sorszámú tanács értesítette az alperes felülvizsgálati kérelméről, és ugyanezen tanács döntött a Győri Ítéltábla jogerős ítélete végrehajtásának felfüggesztéséről is, addig – előzetes értesítés nélkül – az érdemi felülvizsgálati ítéletet már a Pfv.II. sorszámú tanácsa hozta meg, amelynek tagja volt egy olyan bíró is, aki korábban az alperes Székesfehérvári Törvényszéknél volt tanácselnök. Emiatt az indítványozó szerint a Kúria eljárásának pártatlansága, függetlensége és törvényessége megkérdőjelezhető, és megvalósult a törvényes bírótól való elvonás, valamint a jogorvoslati jog kiüresítése is. Ezt követően az alkotmányjogi panasz több alkotmánybírói határozatra támaszkodva idézi az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljárással, valamint a jogorvoslati jog gyakorlásával kapcsolatos gyakorlatát. Az Alaptörvény sérülni vélt XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései mellett az indítványozó felsorolta a XXIV. cikk (1) és (2) bekezdéseit is.

- [14] Az indítványozó kifogásolta továbbá a Kúria jogértelmezését annak kapcsán, hogy az adóssága összegének növekedését nem minősítette kárnak, mivel ő nem teljesítette legalább részben a vele szemben fennálló követelést. Ezt az értelmezést az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdését és 28. cikkét sértőnek tartotta; emellett pedig ellentmondásosnak és iratellenesnek is, mert az önálló bírósági végrehajtó az ingatlana árverezése mellett a nyugdíja 33%-át is letiltotta, ami azt mutatja, hogy az ingatlan árverezésével a végrehajtási eljárás ellene nem fejeződött be, és ő a letiltáson keresztül továbbra is fizetett a tartozásából, amíg 2014-ben az Országgyűlés törvénnyel fel nem függesztette a lakáscélú hitelek végrehajtását. A Kúria döntése az indítványozó szerint megfosztotta őt kárigénye érvényesítésének lehetőségétől, és az Alaptörvény V. cikkében biztosított azon jogától is, hogy a személye és a tulajdona ellen intézett jogtalan támadást elhárítsa.
- [15] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [16] 5. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt; indítványozó jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott ítélettel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmére hivatkozott, továbbá a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [17] 6. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért, vagyis alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként megjelölte a 25. cikk (3) bekezdését és a 28. cikket is. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében e rendelkezések nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, így ezek vélt sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható [3065/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [20]; 3044/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [7]; 3039/2020. (II. 24.) AB végzés, Indokolás [22]; 3428/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [8]]. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ezen részeiben nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének.
- [18] 7. Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében alább felsorolt követelményeinek részben eleget tesz: a) tartalmazza a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései kapcsán azt, hogy az ügy átosztása a Kúrián egy másik tanácsra, valamint e tanácsban egy olyan bíró részvétele, aki korábban a Székesfehérvári Törvényszéken volt tanácselnök, sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, és kiüresíti a jogorvoslathoz való jogot; emellett pedig az indítvány szerint a támadott döntésben foglalt érvelés arról, hogy nem mutatható ki kár, téves és iratellenes]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Kúria Pfv.II.20.515/2019/4. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [V. cikk, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, 25. cikk (3) bekezdés, 28. cikk]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény – egyes, de nem valamennyi – megjelölt rendelkezésével; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.

- [19] 8. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint az alkotmányjogi panaszban egyértelműen meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; továbbá az e) pont szerint az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [20] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és (2) bekezdéseit mindössze felsorolta, mint sérülni vélt rendelkezést, de ahhoz érdemi indokolást nem kapcsolt – valamint hatósági eljárás az ügyben (a pártfogó ügyvéd kirendelését leszámítva) nem is történt –, ezért az indítvány e részének érdemi vizsgálatára nem volt lehetőség. Az indítványozó által előadott kifogásokat az Alkotmánybíróság nem ezen alapjog, hanem az általa szintén megjelölt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog összefüggésében értékelte.
- [21] Az Alaptörvény V. cikke sérelmét az indítványozó mindössze azzal indokolta, hogy a Kúria rá nézve kedvezőtlen ítélete azzal, hogy megfosztotta őt kárigénye érvényesítésének lehetőségétől, egyúttal azt is ellehetetlenítette, hogy a személye és a tulajdona ellen intézett jogtalan támadást elhárítsa. Az Alkotmánybíróság emlékeztet, hogy „[a]z Alaptörvény V. cikke a tulajdon ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításának törvényben biztosított jogát garantálja alkotmányos szinten, amelynek sérelme a konkrét magánjogi jogvitában a felek közötti megállapodásra tekintettel fel sem merül” {3245/2015. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban ezért nem tartalmaz olyan érvelést, amit az Abtv. idézett pontjai alapján alkotmányjogilag releváns indokolásnak lehetne tekinteni, ezért ebben a tekintetben sem volt lehetőség érdemi vizsgálatra.
- [22] 9. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [23] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmét amiatt állította, mert a felülvizsgálati kérelemről a Kúria Pfv.III. sorszámú tanácsa hozott döntést, nem pedig a Pfv.II. sorszámú tanács, amelytől az indítványozó értesült az alperes felülvizsgálati kérelméről, valamint a jogerős ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről. E tanácsban az alkotmányjogi panasz szerint tag egy olyan bíró is, aki korábban a Székesfehérvári Törvényszéken volt tanácselnök. Ez az indítványozó szerint sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, valamint a jogorvoslathoz való jogot.
- [24] 9.1. A jogorvoslathoz való jog sérelmét állító indítványi elem kapcsán az Alkotmánybíróság egyfelől kiemeli, hogy a következetes gyakorlatának megfelelően az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, ebből következően nem terjed ki a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra, így nem hozható összefüggésbe a felülvizsgálat során hozott bírói döntéssel {3434/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [49]; 3064/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság ezen túlmenően pedig azt is megállapítja, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapját képező peres eljárásban élhetett és kétséget kizáróan élt is a jogorvoslathoz való jogával. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése a jogorvoslathoz való jogot biztosítja, nem pedig azt, hogy a jogorvoslati kérelem az indítványozó számára pozitívan kerüljön elbírálásra {3289/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [23]; 3064/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [24]}. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítvány ebben az elemében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg.
- [25] 9.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéseire hivatkozással az indítványozó tartalmilag a pártatlan bírósághoz, illetve a törvényes bíróhoz való jogok sérelmét állította. Az Alkotmánybíróságnak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog e két részjogosítványa kapcsán kialakult gyakorlata van. A kapcsolódó esetjogból a jelen ügy kapcsán az alábbiakat szükséges kiemelni.
- [26] A törvényes bíróhoz való kapcsán a 21/2014. (VII. 15.) AB határozat a következőket állapította meg: „Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a [Bsz.] az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. Ezen túlmenően a Bsz. ismeri a törvény által rendelt bíró fogalmát, aki pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása

érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés].” {Indokolás [76]; hasonlóan: 3099/2021. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [23]}

- [27] A Kúria ügyelosztási rendje mind a 2019., mind a 2020. évekre előre rögzítette az indítványozó által is említett tanácsok összetételét, megnevezve a tanácsba kijelölt bírókat. Az ügyelosztási rendek – egyebek mellett, és a fent írtakkal összhangban – azt is tartalmazzák, hogy: „Az ügyelosztási rendben meghatározottaktól hivatali érdekből (pld. a munkateher tanácsok közötti egyenletes elosztása érdekében), illetve egyéb fontos okból (pl. kizárás, összeférhetetlenség, soron kívüli ügyek intézése) lehet csak eltérni, oly módon, hogy az ügyelosztási rendtől való eltérés indoka utóbb szükség esetén megállapítható legyen. Az időszerezés biztosítása céljából a Kúria elnöke egyedi intézkedéssel elrendelheti egyes ügyek csoportjának átosztását más eljáró tanácsra. Amennyiben a rendkívüli ítélkezési szünet alatt az ügyelosztási rend szerint kijelölt tanács az ítélkezési tevékenységét objektív okból nem tudja ellátni, az időszerezés biztosítása érdekében az ügyek kiosztására a fentiek szerint jogosult tanácselnök az ügyelosztási rendtől eltérhet, illetve az érintett tanács ügyeinek átosztásáról az általános helyettesítési rendtől eltérően is intézkedhet.” Erre figyelemmel az ügyelosztási rendtől az abban foglalt szabályok szerinti eltérés önmagában nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [28] A pártatlan bírósághoz való jog az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik alapeleme – amint azt a 3109/2013. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [7] bekezdése is kimondta, az Alkotmánybíróság korábbi határozataira is utalva. „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján is – az eljárás alá vont személy iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében [...]. A pártatlanság kérdését objektív és szubjektív nézőpontból egyaránt vizsgálni kell. A pártatlanság egyrészt azt a követelményt támasztja, hogy a bíróság tagjai személyes előítéletektől mentesek legyenek, másrészt – objektív nézőpontból vizsgálva – megvan-e a pártatlanság megfelelő látszata [vö. 67/1995. (XII. 7.) AB határozat, ABH 1995, 346; 32/2002. (VI. 4.) AB határozat, ABH 2002, 153; 17/2001. (VI. 1.) AB határozat, ABH 2001, 222].”
- [29] A 3109/2013. (V. 17.) AB végzéssel lezárt ügyben az volt az eldöntendő kérdés, hogy „kétségszűrő vonható-e az eljáró bíró(i) tanács) pártatlansága (s ezzel az eljárás tisztességessége) pusztán azon az alapon, hogy az egyik peres fél magával a bírósággal valamilyen okból perben áll. Az Alkotmánybíróság már ezt a kérdést is vizsgálta (607/D/2003. AB határozat, ABH 2008, 1998). Az indítványozó akkor azt panaszolta, hogy kártérítési keresetét másodfokon a Legfelsőbb Bíróság bírálta el, holott az az alapperben is érintett volt. Az Alkotmánybíróság akkor kimondta, hogy az a szabály, amely a Legfelsőbb Bíróságra ruházta a másodfokú hatáskört a megyei bíróság elsőfokú hatáskörébe tartozó ügyekben, nem eredményezi az ügyben ténylegesen eljáró bíró személyes függetlenségének, sem pedig személyes előítéletmentességének és elfogulatlanságának megszűnését, ezért nem sérti a függetlenség és pártatlanság követelményét. Az Alkotmánybíróság ezen álláspontja az Alaptörvény alapján sem változott.
- A bíróság és a fél perben állása tehát alapvetően nem érinti magának a fél más perében ténylegesen eljáró bírónak (tanács tagjainak) a jogszabályok által garantált függetlenségét és személyes pártatlanságát.” (Indokolás [8]–[9])
- [30] Az idézett elvi tételeket a jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy az indítványozó azon állítása, amely szerint a – legfőbb bírósági szervként, felülvizsgálati hatáskörben eljáró – Kúria háromfős tanácsából az egyik bíró korábban azon a törvényszéken volt tanácselnök, amelynek az illetékességi területén van az a helyi bíróság, amely az indítványozó végrehajtási kifogása tárgyában hozott elutasító végzést csak mintegy két éves késéssel látta el jogerősítő záradékkal, és ezzel okot szolgáltatott a kártérítés iránti perre, az eljáró tanács pártatlanságát sem az objektív, sem a szubjektív nézőpontból nem tette kérdésessé. Az Alkotmánybíróság így az indítványnak a pártatlan bírósághoz való jogra hivatkozó fenti érvei alapján sem észlelt olyan körülményt, amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet valószínűsítene, továbbá az indítványozó állításai nem vetnek fel az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [31] 10. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt,

figyelemmel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban, valamint 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, visszautasította.

Budapest, 2021. április 20.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1074/2020.

• • •